

tot 33 Nederlandsche duimen; voorts de derde patroon met kogel, met eene gelijke tusschenruimte van de tweede, en zoo vervolgens de overige tot aan de monding van het kanon. Hierna werden deze vuurmonden in eene tot dat einde op het glacis te Douai gegraven-kuil van twee Nederlandsche ellen diepte en van vier ellen in het vierkant, naast elkanderen, en met de kulassen, naar eene zijde gekeerd, geplaatst, met een gezwind pijpje gemonteerd, en een eind gezwinde lont aan een pijpje vast gemaakt; deze eindden op het midden met elkander vereenigd en buiten den kuil geleid. Nadat de daarbij tegenwoordige officieren en manschappen zich op omtrent honderd schreden, achter eene borstwering hadden verwijderd, werd een zunder met een der eindden, tegen de gezwinde lont gelegd, en het tegen overgestelde einde aangestoken; opdat de gene, die daarmede belast was, zich tijdig genoeg in zekerheid konde stellen. Eenige minuten daarna hoorde men twee sterke uitbarstingen en toen men na eenen geruimen tijd gewacht te hebben, de aarde, die door het springen der kanons, over dezelfde was heen gestort, weg geruimd had, bevond men dat vier kanons, namelijk no. 2, 3, 4 en 5 waren gesprongen, en de ladingen van no. 1 en 6, geen vuur hadden gehad, waarschijnlijk om dat de eindden gezwinde lont, de eerstgemelde korter zijnde, het vuur eerder aan de pijpjes hadden gebragt, en die van no. 1 en 6, door de uitbarsting en de daardoor verspreide aarde, waren uitgedoofd geworden. Deze kanons werden weder op nieuw gemonteerd, en op gelijke wijze aangestoken, met dat gevolg, dat zij mede aan verscheidene stukken sprongen.

Men heeft bij deze proef niet kunnen ontwaren, waar de lading der kanons de meeste kracht had uitgeoefend: een derzelve was in de geheele lengte van een gescheurd; een ander tusschen het tappen en bodemstuk en een derden, waarvan het bovenstuk geheel van het tappenstuk geslagen was. Hoezeer, volgens de bepaling van den minister, de kuil met ribben en planken, bedekt was, kon dit echter de verspreiding der stukken metaal bij het springen (zoo als vermoedelijk daarmede was bedoeld) niet beletten; daar de uitbarsting zoo geweldig was, dat onder anderen een stuk metaal van nabij 125 Nederlandsche ponden, over de twee honderd schreden, ver worpen werd.

Wanneer officieren der artillerie in het zeldzame geval mogen komen, om metalen of ijzeren kanons geheel onbruikbaar te moeten maken, en daartoe de voorschrevene wijze wilden volgen, dan zoude het, naar mijn inzien, onnoodig zijn, om de kanons tot dat einde van hunne affuiten afteleggen; sprekende het van zelve, dat het springen der eerste, de vernieling der laatstgemelde moet ten gevolge hebben. — Daar echter de verspreiding der stukken metaal of ijzer, daarbij zeer aanmerkelijk kan zijn, is het vooral noodzakelijk, dat de noodige voorzorgen worden genomen, opdat dezelve onze eigene troepen niet zouden kunnen schaden.

Een Uwer Lezers.

Deze en meerdere bijdragen, door *Spectator* ontvangen, getuigen meer en meer eene klimmende belangstelling in zijn blad en verlevendigt des gelijks de hoop op eene uitgebreidere deelneming — terwijl *Spectator* daardoor aangespoord wordt, met vernieuwden ijver in het belang zijner lezers te werken.

De Spectator.

PLAATS GEHAD HEBBENDE PROMOTIEN, BIJ HET LEGER.

Door Z. M. zijn tot kapiteins benoemd:

Bij de tweede afdeeling infanterie, de eerste luitenant A. van der Beek, van de 14de afdeeling infanterie.

Bij de vijfde afdeeling infanterie, de eerste luitenant-adjudant J. H. Salomon, van de 12de afdeeling, en de eerste luitenant W. A. Holl, van de 10de afdeeling infanterie.

Nog is tot kapitein, onder genot van het non-activiteits-traktement, aan dien rang verbonden, benoemd, de eerste luitenant-adjudant A. I. van Hoey Schilthouwer.

Bij besluit van Zijne Majesteit van 18 November, n°. 70, zijn benoemd;

Bij het 3de bataillon veld-artillerie:

Tot 1sten luit., de 2de luit. B. J. Spengler, van het bataillon.

Bij het bataillon vrijwillige artilleristen:

Tot 2de luit.: de serg. J. A. Besier; C. W. Smit en W. J. Burghgraaf; de beide eerstgenoemde kadets van de militaire akademie, en tijdelijk dienende bij gemeld bataillon vrijwillige artilleristen, en bij het 6de bataillon artillerie nationale militie, en laatstgemelde insgelijks van het bataillon artillerie militie.

Bij het bataillon artillerie schutterij.

Tot 2de kapits.: de 1ste luit.-onderwijzer, H. C. Clement, van het 3de bataillon veld-artillerie, en de 1ste luit. G. F. S. Huguenin, van het korps rijdende artillerie, met bepaling dat de oudste in rang als kompagnies-kommandant optreden, en de andere de dienst van zijnen graad bij den staf van het bataillon zal verrigten; — Tot 1ste luits.: de 2de luits.: E. E. Ernst en F. J. J. Schepern, beide van het bataillon vrijwillige artilleristen; P. M. Gumpertz, van het 6de bataillon artillerie nationale militie, en W. H. Köhler, van het bataillon vrijwillige artilleristen; Tot 2de luits.: de serg. L. F. N. Dröber en J. M. van Klinkenberg Dozy, beiden van het 3de bataillon artillerie nationale militie, en F. H. Wagner, kadet van de militaire akademie, en tijdelijk dienende bij het 1ste bataillon veld-artillerie.

Bij de divisie pontonniers:

Tot 2den luit. de serg. J. J. Bosveld Hettersch, van het bataillon vrijwillige artilleristen; — Tot magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse te Geertruidenberg, met rang van kapit., de 1ste luit. J. H. Gerlach, van het bataillon vrijwillige artilleristen; — Tot conducteur der artillerie van de 3de klasse, bij het magazijn dier klasse, in de Willemstad; de serg. P. Mus, van het 6de bataillon artillerie nationale militie.

Voorts, in zijnen tegenwoordigen rang en ancienniteit overgeplaatst bij het bataillon vrijwillige artilleristen, de 2de luit. K. A. Ernst, van het bataillon transporttrein.

En is wijders aan den 1sten luit. A. Schutz, van de artillerie garnizoens-kompagnie, en aan den conducteur der artillerie der 3de klasse J. de Groen, bij het magazijn der klasse in de Willemstad, het non-activiteit-traktement verleend, beiden in afwachting dat aan hen het pensioen zal worden toegekend.

Eindelijk is de 1ste luit. M. Rynen, van het 3de bataillon artillerie nationale militie, uit zijne betrekking van adjudant bij voorschreven bataillon eervol ontslagen.

ALBUM

VOOR

LEVEN-SCHETSEN EN TAFERELEN UIT DE KRIJGS-
GESCHIEDENIS EN UIT HET KRIJGSMANSLEVEN.

II.

JAN VAN DEN KORNPOT,

ALS KRIJGSHELD EN ALS UITVINDER BESCHOUWD.

(Vervolg van N°. 24.)

Kort daarna, en eer het nog mogelijk was Groningen te redden, werd het verraad voltooid, en de stad door verrassing ingenomen; maar de Ommelanden bleven getrouw, en de spoed, met welken KORNPOT handelde, bewerkte de vereeniging der Vriesche legers onder *Berthold Entes* met de graven van *Hohenlohe* en *Nassau*, ten einde Groningen te hernemen; doch te vergeefs, daar men weldra deze legers elders benoodigd was.

Een tweede blijk van moed en beleid werd door VAN KORNPOT in *Coevorden* gegeven, welke plaats reeds zoo dikwerf van heeren gewisseld had, dat men ook daar niets dan oproer en verraad vreesde; ja zijn eigen volk sloeg wegens wanbetaling tot muiten over, en de stoutmoedigsten onder hen waagden het zelfs, hem met den dood te dreigen, indien hij niet geld wist te schaffen. Maar hier zag men ook met verwondering, wat *persoonlijke moed en tegenwoordigheid van geest* vermag! Na te vergeefs den weg der zachtheid beproefd te hebben, waardoor, gelijk bij de meeste muiters, bij hen een wanbegrip van zwakheden der tegenpartij ontstond, en hunne blinde woede meer toedan afnam, neemt KORNPOT zijn besluit, laat vijf der voor-naamste belhamers en raddraaijers bij den kop vatten, en geeft met zulk een streng en onbeteuterd gelaat aan hunne eigene spitsbroeders bevel, om drie der kwaadwilligste oproerlingen, aan eenen paal gebonden, te doorschieten, (Vreede, maar ook streng noodzakelijke beslissing!) dat zij gehoorzaamden, en voor de twee overigen om genade smeekten. Van dit oogenblik af was zijn gezag hersteld: elk volvoerde stiptelijk zijne bevelen, en KORNPOTS gedrag mag, bij alle schijnbare wreedheid, in zulke gevallen, en vooral in tijden van oproer en verraad, aan menig onderbevelhebber en op zich zelven staanden officier tot les en voorbeeld verstreken.

Wie aan de somtijds verschrikkelijke straffen der muiterij bij de Romeinen, aan de door de wetten zelve voorgeschrevene *decimatie*, en aan de voorbeelden van de beroemdste veldheeren bij de beschaafde volken denkt, aan eenen *Manlius Torquatus*, *Severus*, de *Cassé-Brissac*, den ridder de *Vilanel* (1) en anderen, zal deze aanmerking juist vinden. Maar voorzeker is het ook niet aan een ieder gegeven, om zich naar eisch van zaken, zacht of streng te gedragen, en de regtvaardigste veldheeren, *Q. Fabius Rullianus*, *Pyrrhus*, *Montecuculi* e. a. waren dikwijls met moeite van wreedheid vrij te pleiten.

Van nu af plukte VAN KORNPOT niet dan lauweren, en onvergankelijk is de roem van zijne bedrijven en vindingen in het voorheen vrij beduidende en thans zoo onaanzienlijke STEENWYK, door den trotschen *Rennenberg* bedreigd, die wel voor Deventer en Zwol het hoofd had gestooten, maar-meester van het versterkte Grot zijnde- ook Steenwijk wilde bemagtigen, en met de infanterie over de moerassen van Ommen en met de kavallerie, over het veroverde gebied van Coevorden aanrukte. De Staten hadden niet zoodra tijding van dien toeg ontvangen, of zij zonden aan KORNPOT bevel, om met al zijn volk zich ten spoedigste in deze sterkte te werpen, te meer, daar de burgers oproerig en Spaansch gezind waren, en de bezetting zelve ten deele te zwak, ten deele ook onzeker was.

Hier bleek nu terstond de geest en de strekking van KORNPOT, die-vooruit ziende- welk lot hem in Steenwijk wachte, reeds vooraf zijn onwrikbaar besluit nam; overtuigd zijnde, dat men in deze tijden van snood verraad, die zich, helaas! ook in onze dagen op eene verregaande wijze vernieuwd hebben, even voorzigtig als rasch moet te werk gaan. Hij had te weinig hoop, om het in deze vesting lang tegen den overmagtigen *Renneberg* te kunnen houden, en vertrouwde even min op de gezindheid der burgers en der bezetting.

«Kameraden» (roept hij zijnen makkers toe, eer hij, op den 17den October 1581, binnen de stad trok.) «Wij strijden voor de goede zaak, maar wij hebben het van buiten met eenen magtigen vijand, en binnen de stad met verraders te doen!»

«Nimmer twijfelde ik aan uwen moed en oprechte trouw!» «Zweert met mij, van nimmer, wat 'er ook gebeure, van overgave of van handelen met den vijand te spreken, op straffe van door den naaststaande terstond doorstooten te worden.» — Dit was ware mannentaal, en door de uitkomst beproefd. Allen zwoeren den plegtigen eed, van nimmer te wankelen, en getrouwheid tot in den dood.

KORNPOT was naauwelijks binnen de stad getrokken. of er voegden zich nieuwe manschappen bij hem; HANS PLAAT verscheen met zijn vendel, en van kapitein *Struvers* vendel kwam de luitenant *Beerenbroek* op, maar ook van dezen liet zich niet veel verwachten, daar zij meestal uit versch en ongeoeffend volk

(1) Wij zullen bij eene andere gelegenheid dit merkwaardige en in alle deelen, met het hier vermelde, overeenkomstige geval van *Vilanel* te Landau, en eenige andere voorbeelden, aanhalen.